

Súd: Okresný súd Bánovce nad Bebravou
Spisová značka: 4C/5/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3219200105
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Sitáriková
ECLI: ECLI:SK:OSBN:2019:3219200105.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bánovce nad Bebravou sudkyňou JUDr. Monikou Sitárikovou v spore žalobcu : 1/ X. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXXX/X, XXX XX I. - Z., 2/ A. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXXX/X, XXX XX I. - Z., proti žalovanému: O. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. E. I. XX, XXX XX S. E. I., o určenie že pohľadávka patrí do dedičstva takto

rozhodol:

I. Žalobu z a m i e t a.

II. Žalovanému voči žalobcom nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia sa žalobou doručenu dňa 29.1.2019 domáhali, aby súd určil, že pohľadávka poručiiteľky voči žalovanému, pozostávajúca z istiny vo výške 3415,- eur, zmluvných úrokov vo výške 350,- eur a úrokov z omeškania vo výške 9 % ročne z dlžnej sumy 3415,- eur od 26.3.2010 do zaplataenia, patrí do dedičstva po poručiiteľke, U. R., nar. XX.X.XXXX zomr. XX.X.XXXX, naposledy bytom I. XXXX/X, XXX XX I.-Z.. Žalobu zdôvodnili tým, že poručiiteľka poskytla dňa 28.3.2009 žalovanému pôžičku vo výške 7000,- eur, ktorú mal splatiť do 25.3.2010, z ktorej sumy uhradil len 3585,- eur. Poručiiteľka bola matkou žalobcov. Žalobcovia vyzvali žalovaného na úhradu pohľadávky, žalovaný na výzvu nereagoval. Dedičstvo po poručiiteľke bolo prejednané Okresným súdom Bratislava V tak, že súd rozhodol o vydaní dedičstva nepatrnej hodnoty žalobcovi 1/. Vzhľadom na skutočnosť, že podpis žalovaného na Zmluve o pôžičke nebol notársky osvedčeným pohľadávka nemohla byť zaradená do dedičstva, bola označená za spornú a notárka žalobcov odkázala na vtedy ešte občianske súdne konanie. Naliehavý právny záujem na žalobe majú z dôvodu, že iba na základe rozhodnutia môže byť pohľadávka zahrnutá do dedičstva a môže prebehnúť dodatočné dedičské konanie o dedičstve. Taktiež uviedli, že kým pohľadávku nezdedia, nemôžu ju účinne vymáhať napr. prostredníctvom exekučného konania, pre ktoré je potrebné rozhodnutie v dedičskom konaní slúžiace ako exekučný titul. Podľa žalobcov aktuálny stav objektívnej neistoty medzi nimi a žalovaným existuje aj preto, že je pre žalobcov vylúčené domáhať sa ochrany žalobou na plnenie resp. inou žalobou. Z aktuálnej judikatúry (KS 7Co278/2017) je zrejmé, že konanie o dedičstve je konaním mimosporovým, ktorému neprináleží, aby sa zaoberalo majetkom a dlhmi, ktoré sú sporné, keď súdny komisár iba konštatuje ich spornosť, viac na ne neprihliada. Na určenie že poručiiteľ bol v čase smrti vlastníkom pohľadávky s cieľom vyriešiť spornosť v tejto otázke, je potrebné podať určovací žalobu. Žalovaný svojím konaním porušuje svoju povinnosť vrátiť peniaze požičané poručiiteľkou na základe zmluvy i pôžičke. Za účelom preukázania svojich tvrdení žalobcovia označili a predložili listiny, a to Zmluva o pôžičke zo dňa 28.3.2009, Výzva na zaplataenia zvyšnej časti pohľadávky zo dňa 2.10.2015 spolu s doručenkou a podacím lístkom a Uznesenie Okresného súdu Bratislava V o vydaní poručiiteľovho majetku nepatrnej hodnoty zo dňa 15.1.2015.

2. Súd žalobu s prílohami doručil žalovanému s tým, že mu umožnil vyjadriť sa k nej, označiť dôkazy, zároveň ho poučil o jeho procesných právach a povinnostiach. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril, bol v spore nečinný.

3. Súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktorom sa žalovaný nezúčastnil. Súd postupom podľa ust. § 180 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) konal pojednávanie v neprítomnosti žalovaného.

4. V rámci prednesu na pojednávaní žalobcovia v celom rozsahu na podanej žalobe zotrvali, nenavrhlí ďalšie dôkazy.

5. Súd vykonal dokazovanie všetkými listinami, ktoré žalobcovia značili a súčasne pripojili k žalobe, pričom z Uznesenia Okresného súdu Bratislava V, č.kon. 1D/500/2014-14 zo dňa 15.1.2015 zistil, že poručiťka U.. U. R., zomr. XX.X.XXXX závet ani listinu o vydedení nezanechala a dedičmi po nej sú synovia, žalobca 1/ a žalobca 2/. Z tohto uznesenia ďalej vyplýva že vo veci dedičstva po poručiťke U.. U. R. súd podľa ust. § 175h ods. 2 O.s.p. rozhodol o vydaní majetku nepatrnej hodnoty po poručiťke a to pohľadávky voči Všeobecnej zdravotnej poisťovni z titulu preplatku na poistnom vo výške 76,41 eur žalobcovi 1/ a konanie zastavil. Z listiny-Zmluva o pôžičke zo dňa 28.3.2009 vyplýva, že medzi veriteľom U.. U. R. a dlžníkom-žalovaným došlo k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke vo výške 7000,- eur, pričom dlžník podpisom súčasne potvrdzuje prevzatie čiastky 7000,- eur. Z obsahu zmluvy je zrejmé, že dlžník sa zaväzuje svoj dlh vrátane päťpercentného úroku zaplatiť v desiatich pravidelných mesačných splátkach po 735,- eur, od 25.6.2009 do 25.3.2010. Listom zo dňa 2.10.2015 žalobcovia vyzvali žalovaného na splácanie dlhu vo výške 3415,- eur, ktorý list bol žalovanému doručený prostredníctvom poštového podniku dňa 19.10.2015.

6. Podľa § 175k ods. 1 O.s.p. (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok účinný do 30.6.2016) ak sú aktíva a pasíva medzi účastníkmi sporné, obmedzí sa súd len na zistenie ich spornosti; pri výpočte čistého majetku na ne neprihliada. Podľa § 198 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej „C.m.p.“) Ak sú majetok alebo dlhy medzi účastníkmi sporné, obmedzí sa súd len na zistenie ich spornosti; pri výpočte čistej hodnoty dedičstva na ne neprihliada.

7. Podľa § 212 ods. 1 C.m.p. nezaradenie majetku alebo dlhov, ktoré boli medzi účastníkmi sporné, do dedičstva nebráni účastníkovi, aby sa domáhal svojho práva žalobou.

8. Podľa Čl. 8 C.s.p. strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu. Povinnosťou strán je označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť strany sporu za to, že za konania neboli preukázané jeho tvrdenia, že z toho dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Dôkazné bremeno určitých skutočností leží na tom účastníkovi konania, ktorý z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o toho účastníka, ktorý existenciu týchto skutočností tiež tvrdí (Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 24.06.2010 sp. zn. 5Obo/52/2010).

9. Podľa ust. 149 C.s.p. prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

10. Podľa ust. 151, ods. 1 C.s.p. skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

11. Predmetom sporu bolo určenie, že pohľadávka Ing. Ivety Weberovej voči žalovanému špecifikovaná v žalobnom návrhu patri do dedičstva po poručiťke Ing. Ivety Weberovej. Súd mal preukázané, že žalobcovia sú všetci dedičia po Ing. U. R., ktorá zomrela dňa XX.X.XXXX a ktorá ako veriteľka dňa XX.X.XXXX uzatvorila so žalovaným ako dlžníkom písomný právny úkon Zmluvu o pôžičke, s výškou pôžičky 7000,- eur, ktorá pôžička bola žalovanému poskytnutá dňa 28.3.2009.

12. Podľa § 137 písm. c) C.s.p. žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak

vyplýva z osobitného predpisu. V zmysle tohto ustanovenia žalobou možno uplatniť, aby sa rozhodlo o určení, či tu právny vzťah alebo právo je, alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem. Povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu na určení právneho vzťahu alebo práva je naliehavý právny záujem, zaťažuje žalobcu (žalobcov). Vo všeobecnosti treba vychádzať z toho, že naliehavý právny záujem na určovacej žalobe je vtedy, ak je tu daný aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným, ktorý je ohrozením žalobcovho právneho postavenia a ktorý nemožno inými právnymi nedostatkami odstrániť, pričom nie je dôležité ako táto neistota vznikla. Existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení (§137 písm. c) C.s.p.) skúma súd zo zákona v každom štádiu konania, a to z úradnej povinnosti.

13. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie rozhodujúcich skutočností, tých pomerov, ktoré sú ohrozené neistotou, a teda predstavujú nebezpečenstvo budúceho porušenia právnych povinností iným subjektom. Naliehavý právny záujem na určení práva je daný vtedy, ak by bez takého určení bolo právo žalobcu ohrozené, alebo ak by sa jeho právne postavenie bez tohto určení stalo neistým. Uvedené predpokladá existenciu aktuálneho stavu objektívnej právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným, ktorý je ohrozením žalobcovho právneho postavenia a ktorý iným právnym prostriedkom nemožno odstrániť. Posúdenie existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení preto súvisí aj s vyriešením otázky, či sa konkrétnou žalobou môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom postavení voči žalovanému. Žaloba na určení nie je spravidla opodstatnená tam, kde sa možno domáhať ochrany žalobcu proti žalovanému žalobou na plnenie resp. inou žalobou. Pre žalobcu to znamená nevyhnutnosť tvrdiť a dokázať skutočnosti, z ktorých vyplýva existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, čo je jednou z podmienok na to, aby súd mohol žalobe meritórne vyhovieť. Nepreukázaná existencia naliehavého právneho záujmu v čase rozhodovania súdu vedie bez ďalšieho k zamietnutiu určovacej žaloby.

14. Vzhľadom na obsah žaloby spolu s prílohami, skutkové okolnosti uvedené v žalobe žalobcovia naliehavý právny záujem na určení práva uvedeného v žalobnom návrhu nepreukázali. Postup (podľa § 175k O.s.p., teraz § 198 C.m.p.), na ktorý žalobcovia poukázali vo svojej žalobe prichádza do úvahy vtedy keď súd, súdny komisár na základe obsahu spisu a toho, čo uviedli dedičia (v konkrétnom prípade žalobcovia), zistí že v konaní prejavovaná odlišnosť názorov účastníkov konania (dedičov, oboch žalobcov) alebo povaha ich tvrdení svedčí o existencii spornosti v účastníkmi dedičského konania (t.j. žalobcov ako dedičov) tvrdených skutkových (nie právnych) okolnostiach o tom, ktoré aktíva a pasíva patria do dedičstva. Žalobcovia naliehavý právny záujem odôvodňovali tým, že podpis na zmluve nebol osvedčený, pohľadávka nemohla byť zahrnutá do dedičstva, bola označená za spornú, notárka ich odkázala na občianske súdne konanie, v ktorom by mala byť riešená existencia pohľadávky, aby táto následne mohla byť podkladom pre dodatočné konanie o dedičstve. Ďalej naliehavý právny záujem odôvodňovali aj tým, že ak pohľadávku nezdedia nemôžu ju účinne vymáhať prostredníctvom exekučného konania, pre ktoré je potrebné rozhodnutie v dedičskom konaní exekučný titul. Žalobcovia o svojich tvrdeniach o odkázaní dedičov na súdne konanie, alebo o tvrdeniach že ide o pohľadávku spornú medzi dedičmi (medzi žalobcami) neoznačili a ani nepredložili žiaden dôkaz. Pričom medzi žalobcami, ktorí boli účastníkmi dedičského konania ani spornosť nevyplýva a nevyplýva ani z podanej žaloby a z jej príloh, ani z dôkazov, ktoré žalobcovia navrhli v spore vykonať. Obaja žalobcovia ako všetci dedičia po poručiteľke (veriteľke) v samotnej žalobe tvrdia, že poručiteľke na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 28.3.2009 vznikla pohľadávka (z poskytnutej pôžičky vo výške 7000,- eur spolu s príslušenstvom) voči žalovanému a obaja žalobcovia zhodne tvrdia (v žalobe) že táto pohľadávka (už len v jej zostávajúcej časti, pretože žalovaný čiastočne plnil) patrí do dedičstva, čo znamená že nejde medzi dedičmi po poručiteľke o spor, či toto aktívum dedičstva patrí do dedičstva po poručiteľke, čo by bránilo súdu resp. súdnemu komisárovi v konaní o dedičstvo toto aktívum v rámci konania o dedičstve do dedičstva zahrnúť a prejednať. Obaja dedičia v zhode listom zo dňa 2.10.2015 adresovaným žalovanému žalovaného vyzývali na splatenie zostatku pôžičky (3415,- eur). Taktiež nie je správny názor žalobcov, ktorým preukazujú naliehavý právny záujem, že rozhodnutie o tom, že pohľadávka poručiteľa patrí do dedičstva je exekučným titulom voči žalovanému. Postavenie žalobcov, ako dedičov po poručiteľke (veriteľke zo zmluvy o pôžičke) vo vzťahu k žalovanému ako dlžníkovi zo zmluvy o pôžičke by bolo (i v prípade vydania žalobcami navrhovaného rozhodnutia) naďalej neisté pretože z okolností prejednávanej veci je zrejmé, že exekučným titulom voči žalovanému by bolo len konkrétne rozhodnutie o uložení povinnosti žalovanému plniť. Žalobcami podanou žalobou sa nemôže odstrániť ani neistota strán sporu spočívajúca v tom, že ani poručiteľke a ani im ako dedičom po poručiteľke-veriteľke žalovaný

dlh nevrátil. Z uvedeného dôvodu, t.j. nedostatku naliehavého právneho záujmu, súd žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol.

15. O nároku na náhradu trov rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Vo veci samej bol žalovaný úspešný (súd žalobu zamietol). Žalovanému by patril nárok na náhradu trov konania, náhradu trov konania si neuplatnil, je tiež zrejmé, že mu v spore žiadne trovy konania nevznikli a preto súd rozhodol, že žalovanému voči žalobcom nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia tohto rozsudku na Okresnom súde Bánovce nad Bebravou. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom súde, ktorým je Krajský súd v Trenčíne. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bol rozsudok vydaný.

Odvolanie môže podať intervenient, ak tvorí so stranou podľa § 359 nerozlučné spoločenstvo podľa § 77. V ostatných prípadoch môže intervenient podať odvolanie so súhlasom strany podľa § 359. Lehota na podanie odvolania plynie od doručenia rozhodnutia intervenientovi.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil. Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcim konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie (§ 48 zák. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok)).